

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
«Π.Μ.Σ. ΜΟΝΤΕΛΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ»

7η Επιστημονική Διημερίδα Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού

«Συστημική Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών Μονάδων:
Τεχνολογική και Παιδαγωγική Συνύφανση»

Παρασκευή 22 & Σάββατο 23 Μαΐου 2015

Αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων, Κτήριο «Κλεόβουλος»

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Λ. Δημοκρατίας 1

ΡΟΔΟΣ

Επιστημονική Επιτροπή

Προεδρείο: Καθηγητής Αναστάσιος Κοντάκος

Συμπρόεδρος: Καθηγητής Φραγκίσκος Καλαβάσης

Αντιπρόεδρος: Καθηγήτρια Χρυσή Βιτσιλάκη, Πρόεδρος Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.

Μέλη:

Ανδρεαδάκης Νικόλαος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Παν/μίου Αιγαίου

Γκόβαρης Χρήστος, Καθηγητής, Π.Τ.Δ.Ε., Παν/μίου Θεσσαλίας

Δημητρακοπούλου Αγγελική, Καθηγήτρια, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Παν/μίου Αιγαίου

Θεοδωροπούλου Ελένη, Καθηγήτρια, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Παν/μίου Αιγαίου

Καίλα Μαρία, Καθηγήτρια, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Παν/μίου Αιγαίου

Καλαβάσης Φραγκίσκος, Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Παν/μίου Αιγαίου

Κέφης Βασίλειος, Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης, Πάντειο Παν/μιο

Κοντάκος Αναστάσιος, Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Παν/μίου Αιγαίου

Λαζακίδου Γεωργία, Διδάσκουσα, Δρ. Πανεπιστημίου Πειραιώς, εξωτερική συνεργάτης Π.Μ.Σ.

Παν/μίου Αιγαίου Μείμαρς Μιχάλης, Καθηγητής, Τμ. Επικοινωνίας και Μ.Μ.Ε., Εθνικού και

Καποδιστριακού Παν/μίου Αθηνών

Μηνασής Ιωάννης, Δρ. Νομικός, διδάσκων, εξωτερικός συνεργάτης Π.Μ.Σ. Παν/μίου Αιγαίου

Μπαμπάλης Θωμάς, Αναπληρωτής Καθηγητής, Π.Τ.Δ.Ε., Παν/μίου Αθηνών

Μπουζάκης Ιωσήφ, Καθηγητής, Π.Τ.Δ.Ε., Παν/μίου Πατρών

Ξανθάκου Ποτίτσα, Καθηγήτρια, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Παν/μίου Αιγαίου

Παπαβασιλείου Βασίλειος, Λέκτορας Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Παν/μίου Αιγαίου

Πτολεμικός Νικήτας, Ομ. Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Παν/μίου Αιγαίου

Ράπτης Νικόλαος, Διδάσκων, Δρ. Παν/μίου Αιγαίου, Π.Μ.Σ. Παν/μίου Αιγαίου

Σαΐτης Χρήστος, Ομ. Καθηγητής, Π.Τ.Δ.Ε., Εθνικού & Καποδιστριακού Παν/μίου Αθηνών

Σταμάτης Παναγιώτης, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Παν/μίου Αιγαίου

Φεσάκης Γεώργιος, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Παν/μίου Αιγαίου

Χατζηγεωργίου Ιωάννης, Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Παν/μίου Αιγαίου

Οργανωτική Επιτροπή

Καθηγητής Κοντάκος Αναστάσιος
(Πρόεδρος)

Καρίκη Χρυσάνθη (Γραμματεία
Π.Μ.Σ. «Μ.Σ.Α.Ε.Μ.»)

Αγγελάκου Εξακουστή-Πετρούλα
(Υποψήφια Δρ. Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.)

Καμενίδου Νατάσα (Μέλος
Ε.Τ.Ε.Π.)

Καντίνου Κατερίνα (Γραμματεία
Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.)

Κωνσταντίνου Μαίρη
(Προϊσταμένη Γραμματείας
Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.)

Σέλληνα Χριστίνα (Γραμματεία
Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.)

Προπτυχιακοί Φοιτητές/τριες

Βαρβαρέσος Παναγιώτης

Βασιλείου Νεκταρία

Ζαχαριάδου Μυρσίνη

Κολοβός Λάμπρος

Κορολόγου Δέσποινα

Μάζαρης Ισίδωρος-Βασίλειος

Μαλλιάρου Αγγελική-Σοφία

Μάρακα Άννα

Πλακουτσή Αγγελική

Σουλειμάν Γκιουλτέν

Σταμάτης Άγγελος

Σταμάτης Ιωάννης

Τσιούμα Δήμητρα Λουκία

Φρονιμοπούλου Γεσθημανή

Χρυσάλα Παρασκευή

Μεταπτυχιακοί

Φοιτητές/τριες

Γκαρνάρα Ροδούλα-Σταυρούλα

Ιωαννίδου Καλλιόπη

Κανέλλη Μαρία-Άννα

Κεφοκέρη Κλεονίκη

Κωσταρά Γεωργία

Μπέλλος Παναγιώτης-Λουκάς

Παναγοπούλου Άννα

Σιτώτης Γεώργιος

Σταματοπούλου Γεωργία -

Αναστασία

Χαρτοφύλακα Ειρήνη

Χριστέλη Ζωή

Σημειώσεις:

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΗΜΕΡΙΔΑΣ 22 & 23 Μαΐου 2015

Παρασκευή, 22/05/2015

15:30 - 16:30 Εγγραφές

16:30 - 17:00 Έναρξη - Χαιρετισμοί

1η Συνεδρία (17:00- 18:30)

Προεδρείο: Αναστάσιος Κοντάκος, Μιχάλης Μειμάρης

17:00- 17:30
Αναστάσιος Κοντάκος Σκέψεις για μια πολύπλοκη θεωρία Σχολικής Ανάπτυξης

17:30-18:15
Νέλλη Κωστούλα-Μακράκη Ο Καταστατικός Χάρτης της Γης (Earth Charter) ως ένα Παράδειγμα Συστημικής Προσέγγισης στην Εκπαίδευση για την Αειφορία

18:15-18:30 Διάλειμμα - Καφές

2η Συνεδρία (18:30-20:15)

Προεδρείο: Αναστάσιος Κοντάκος, Φραγκίσκος Καλαβάρης

18:30-19:15
Δημήτριος Σάμψων Systemic Technology-Supported Educational Development: School Digital Competence Profiling

19:15-19:45
Γεώργιος Φεσάκης, Γεωργία Λαζακίδου Εφαρμογές της μοντελοποίησης δυναμικών συστημάτων στην διακυβέρνηση των εκπαιδευτικών οργανισμών

19:45-20:15 Συζήτηση

20:15 Τέλος εργασιών

...Συνέχεια στην επόμενη σελίδα

Σάββατο, 23/05/2015

9:00-9:15

Προσέλευση

09:15-11:15

Ειδική Συνεδρία για μεταπτυχιακούς φοιτητές (παράλληλη συνεδρία: Αίθουσα Α & Αίθουσα Β)

Ειδική Συνεδρία: Αίθουσα Α (09:15-11:15)

Προεδρείο: Αναστάσιος Κοντάκος, Μείμαρς Μιχάλης, Φραγκίσκος Καλαβάσης

09:15-09:30

Σχολική Ανάπτυξη στις χώρες Γερμανία, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο και Φιλανδία: Μια συγκριτική μελέτη

Μαριάννα Ανδριώτη,
Αναστάσιος Κοντάκος

09:30-09:45

Η διαμόρφωση και η εφαρμογή Εσωτερικού Κανονισμού στη σχολική μονάδα ως μέσο σχολικής βελτίωσης και ανάπτυξης

Κλεονίκη Κεφοκέρη,
Αναστάσιος Κοντάκος

09:45-10:00

Ανάπτυξη Σχολικών Μονάδων. Μελέτη Περίπτωσης: Ο ρόλος του Διευθυντή της Εκπαιδευτικής Μονάδας στη συνεργασία των εκπαιδευτικών ΠΕ70 και ειδικοτήτων με στόχο τη βελτίωση της μάθησης στο σύγχρονο σχολείο (ΕΑΕΠ)

Κωνσταντώ Τασούλη,
Αναστάσιος Κοντάκος

10:00-10:15

Το Μοντέλο των έξι λειτουργιών για την αυτοπηδαλιούχηση της σχολικής μονάδας μέσα από την οπτική της Θεωρίας των Κοινωνικών Συστημάτων

Γεώργιος Τσαγκαλίδης,
Αναστάσιος Κοντάκος

10:15-10:30

Μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό: Αναγκαιότητα σύζευξης σχολείων

Γεωργία-Αναστασία
Σταματοπούλου,
Αναστάσιος Κοντάκος

10:30-10:45

Αναπτύσσοντας τη Σχολική Μονάδα: Η Ενεργητική Ακρόαση ως ένα μονοπάτι εισαγωγής των νηπίων στο σύστημα της επικοινωνίας

Βαλασία Μυλωνά,
Αναστάσιος Κοντάκος

10:45-11:00

Το πρόγραμμα του Μουσικού Σχολείου Ρόδου: Μια πρόταση για Ανάπτυξη

Ευδοκία Κατσαρά,
Αναστάσιος Κοντάκος

11:00-11:15

Ανάπτυξη μανθανόντων εκπαιδευτικών οργανισμών: Μια συστημική προσέγγιση

Ειρήνη Μανδελενάκη,
Αναστάσιος Κοντάκος

11:15-11:45

Συζήτηση

11:45-12:15

Διάλειμμα -Καφές

Ειδική Συνεδρία: Αίθουσα Β (09:15-11:15)

Προεδρείο: Γεώργιος Φεσάκης, Παναγιώτης Ι. Σταμάτης, Βασίλειος Παπαβασιλείου

09:15-09:30

Παρασκευή Μαυρογιαννάκη,
Άννα Παναγοπούλου,
Ολυμπία Παχαδιρογλου,
Γεωργία Λαζακίδου,
Γεώργιος Φεσάκης

Πνευματικά Δικαιώματα: Σκόπελος ή Δύναμη στη λειτουργία της Εκπαίδευσης;

09:30-09:45

Καλλιόπη Ιωαννίδου,
Αναστάσιος Κοντάκος

Η ανάπτυξη Σχολικών Μονάδων με την εισαγωγή και χρήση διαδραστικών πινάκων μέσω της συστημικής «ματιάς»: Η περίπτωση μιας σχολικής μονάδας

09:45-10:00

Ζωγραφιά Κόκκινου,
Ειρήνη Χαρτοφύλακα,
Γεώργιος Φεσάκης

Επιμόρφωση και Στήριξη εκπαιδευτικών σε απομακρυσμένες περιοχές

10:00-10:15

Ροδούλα Γκαρνάρα,
Γεώργιος Παντελάκης,
Γεωργία Λαζακίδου,
Γεώργιος Φεσάκης

Παράγοντες που επιδρούν στην ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία

10:15-10:30

Βασιλική Κωστούλα,
Αναστάσιος Κοντάκος

Σχολική Ανάπτυξη: Η εισαγωγή των ΤΠΕ στη μαθησιακή διαδικασία από τη σκοπιά της Συστημικής Θεωρίας

10:30-10:45

Ζωή Χριστέλη,
Αναστάσιος Κοντάκος

Βελτίωση και αξιοποίηση της ψηφιακής υποδομής του σχολείου

10:45-11:00

Αθανάσιος Κλέτσας,
Αναστάσιος Κοντάκος

Η συμβολή της διδασκαλίας μαθήματος με χρήση των ΤΠΕ στην ανάπτυξη των Σχολικών Μονάδων: Μια συστημική θεώρηση

11:15-11:45

Συζήτηση

11:45-12:15

Διάλειμμα -Καφές

...Συνέχεια στην επόμενη σελίδα

3η Συνεδρία (12:15-14:00)

Προεδρείο: Βασίλειος Παπαβασιλείου, Γεώργιος Φεσάκης

12:15-12:45 Τυποποίηση της επικοινωνίας στο
Παναγιώτης Ι. Σταμάτης εκπαιδευτικό περιβάλλον

12:45- 13:15

Νικόλαος Ράπτης,
Σταυρούλα Ποζαπαλίδου,
Κων/ντινος Καράμπελας,
Περσεφόνη Φώκιαλη
Οι πολλαπλοί ρόλοι επικοινωνίας του/της
Διευθυντή/τριας σχολικής μονάδας

13:15-13:45

Αναστάσιος Κοντάκος,
Εξακουστή-Πετρούλα
Αγγελάκου
Από τις Θεωρίες Σχολείου στη Σχολική
Ανάπτυξη

13:45-14:00

Συζήτηση

17:00-17:30

Προσέλευση

4η Συνεδρία (17:30-18:45)

Προεδρείο: Γεώργιος Φεσάκης, Παναγιώτης Ι. Σταμάτης

17:30-18:00 Αειφόρος ανάπτυξη εκπαιδευτικών
Βασίλειος Παπαβασιλείου οικοσυστημάτων

18:00-18:30

Χρυσή Βιτσιλάκη,
Μαρία Κουρουτσίδου,
Νικόλαος Κωσταράς,
Νικόλαος Ράπτης
Διαστάσεις ποιοτικής συνεργασίας ανάμεσα
στο σχολείο και τους γονείς

18:30-18:45

Συζήτηση

5η Συνεδρία (18:45-20:30)

Προεδρείο: Φραγκίσκος Καλαβάσης, Αναστάσιος Κοντάκος, Γεώργιος Φεσάκης,
Βασίλειος Παπαβασιλείου, Παναγιώτης Ι. Σταμάτης

18:45-19:15 Παραμένοντας άνθρωποι εν μέσω bits και
Μιχάλης Μείμαρης bytes

19:15-19:45 Η εκπαιδευτική μηχανική στην κινούμενη
Φραγκίσκος Καλαβάσης άμμο της αναπαράστασης των τόπων και των
μοντέλων μάθησης

19:45-20:30 Συζήτηση-Συμπεράσματα

20:30

Τέλος εργασιών ημερίδας

Στους συμμετέχοντες και στις συμμετέχουσες θα δοθούν Βεβαιώσεις Παρακολούθησης.

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ (Αλφαβητικά)

Καθηγήτρια Χρυσή Βιτσιλάκη, Πρόεδρος Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Παν/μίου Αιγαίου
Μαρία Κουρουσιδού, Δρ. Παν/μίου Αιγαίου, Εκπαιδευτικός
Νικόλαος Κωσταράς, Διευθυντής 18^{ου} Δημοτικού Σχολείου Ρόδου
Νικόλαος Ράπτης, Δρ. Παν/μίου Αιγαίου, εξωτερικός συνεργάτης Π.Μ.Σ.

«Διαστάσεις ποιοτικής συνεργασίας ανάμεσα στο σχολείο και τους γονείς»

Η οικογένεια και το σχολείο είναι δυο κοινωνικά πλαίσια τα οποία παίζουν τον πιο σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη και την εξέλιξη του παιδιού. Το μεγαλύτερο διάστημα της αναπτυξιακής του ηλικίας το περνά ανάμεσα στα δυο αυτά κοινωνικά υποσυστήματα, τα οποία βρίσκονται σε συνεχή και δυναμική αλληλόδραση. Είναι εμφανώς αποδεκτό πως ο βαθμός της ποιοτικής σχέσης ανάμεσα σε αυτά τα δυο κοινωνικά πλαίσια καθορίζουν και το βαθμό επιτυχίας των στόχων της τυπικής εκπαίδευσης. Στόχος της σχολικής μονάδας είναι να αναπτύξει διάφορους δίαυλους επικοινωνία με την οικογένεια, με σκοπό την όσο αποτελεσματικότερη συνεργασία στην κοινή τους προσπάθεια. Η ανάπτυξη μια ποιοτικής συνεργασίας ανάμεσα στους γονείς και το σχολείο είναι το κλειδί της επιτυχίας των εκπαιδευτικών στόχων.

Καθηγητής Ξραγκίσκος Καλαβάσης, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Παν/μίου Αιγαίου
«Η εκπαιδευτική μηχανική στην κινούμενη άμμο της αναπαράστασης των τόπων και των μοντέλων μάθησης»

Η παράλληλη ανάπτυξη της σύνδεσης αφενός των ΤΠΕ με την εκπαίδευση και αφετέρου της εκπαίδευσης με την αγορά, δημιουργεί νέους τόπους και νέες μοντέλα μάθησης χωρίς να καταργεί παλαιότερες δομές και εκπαιδευτικές πρακτικές. Η επέκταση αυτή της εκπαιδευτικής πραγματικότητας διευρύνεται πολλαπλά και ασύμμετρα: χωρικά, χρονικά, γνωστικά, τεχνολογικά, ποσοτικά και ποιοτικά.

Για την επεξεργασία στόχων και τρόπων εκπαιδευτικής διακυβέρνησης έχουν αυξημένη σημασία οι αναπαραστάσεις αυτής της νέας πραγματικότητας από τους πρωταγωνιστές της εκπαιδευτικής διαδικασίας αλλά και από τις συλλογικότητες ή τα συστήματα και τις δομές που επηρεάζουν τις εκπαιδευτικές αποφάσεις και τις σχολικές ή εξωσχολικές πρακτικές.

Η κάθε συλλογικότητα και το κάθε σύστημα που μετέχει ή ενδιαφέρεται να επηρεάσει την εκπαίδευση κατασκευάζει τη δική του αναπαράσταση, με τη δική

«Π.Μ.Σ. ΜΟΝΤΕΛΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ»
«Συστημική Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών Μονάδων: Τεχνολογική και Παιδαγωγική Συνύφανση»,

του ιστορικότητας, τα δικά του στερεότυπα, τις δικές του προσδοκίες και εικόνες για τον εαυτό του και για τους άλλους. Κατασκευάζει εν ολίγοις τον δικό του χάρτη για την εκπαιδευτική πραγματικότητα και πάνω σε αυτόν το χάρτη σχεδιάζει κι ερμηνεύει εκπαιδευτικές διαδρομές σε ατομικό και συλλογικό ή κοινοτικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Κεντρικό σημείο σε όλη αυτή την κατασκευή και την επιλογή ή ερμηνεία των διαδρομών είναι η σχέση που κατασκευάζει ο καθένας και η καθεμιά με την επιστημονική γνώση, με την ισχύ της αλήθειας της, με την αξία της μάθησής της και με την εμβέλεια των εφαρμογών της.

Θα επιχειρήσουμε να περιγράψουμε την ασταθή ισορροπία που δημιουργεί η αλληλεπίδραση ανάμεσα στην πολλαπλότητα των τόπων της μάθησης και στην ποικιλία των μοντέλων εκπαιδευτικής δραστηριότητας.

Η αλληλεπίδραση επηρεάζει τις ισορροπίες ανάμεσα στις λειτουργίες (παιδαγωγική, διοικητική, εκπαιδευτική) μέσα στο σύστημα του σχολείου, αλλά και τις σχέσεις ανάμεσα στο σχολείο, στην οικογένεια και στην κοινωνία-πόλη.

Η τεχνολογική και η παιδαγωγική διάσταση συνυφαίνονται ταυτόχρονα στα τρία συστήματα, στις ανταγωνιστικές τους σχέσεις, στα αναδυόμενα μοντέλα, στους μετακινούμενους τόπους μάθησης και στους μετακινούμενους πρωταγωνιστές της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Η δυσκολία εκπαιδευτικού σχεδιασμού συνδέεται με τη δυσκολία μοντελοποίησης της πολυπλοκότητας που παράγουν οι πολλαπλές αναπαραστάσεις, η ποικιλία των διαδρομών και η ταυτόχρονη συμμετοχή των πρωταγωνιστών στην ποικιλία των τόπων και των μοντέλων: συχνή και απρόβλεπτη εναλλαγή ρόλων και συνεχής μετατόπιση του κέντρου βάρους ανάμεσα στην ανθρωπιστική αντίληψη και στις πρακτικές της αγοράς.

Θα ισχυριστούμε πως σε αυτή την κινούμενη άμμο, γίνεται διαφορετικά αναγκαία η σύλληψη και ανάπτυξη πρωταγωνιστικών μοντέλων για την εκπαιδευτική μονάδα. Η εκπαιδευτική μηχανική επιχειρεί να κατασκευάσει συμπεριληπτικά και λειτουργικά μοντέλα για την ανάπτυξη της νοημοσύνης των σχολικών μονάδων σε αυτό το έδαφος αναπαραστάσεων.

Καθηγητής Αναστάσιος Κοντάκος, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Παν/μίου Αιγαίου
«Σκέψεις για μια πολύπλοκη θεωρία Σχολικής Ανάπτυξης»

Ως σχολική ανάπτυξη ορίζεται η διαδικασία με την οποία επιδιώκεται συνειδητά από τα ίδια τα μέλη της μονάδας μια αλλαγή «επί τα βελτίω» στη λειτουργία του

οργανισμού τους. Χαρακτηρίζει, με άλλα λόγια, μια επιλογή στόχων και διαδικασιών στο τέλος των οποίων τα σχολεία οφείλουν να έχουν κατακτήσει μια νέα βελτιωμένη κατάσταση λειτουργίας ως αυτοαναφερόμενοι, αυτοπηδαλιουχούμενοι, αυτοστοχαζόμενοι και αυτοοργανωνόμενοι οργανισμοί, δηλαδή, ως οργανισμοί που είναι σε θέση να διαχειρίζονται μόνοι τους, «ιδίους δυνάμεις», όλα τα θέματα που τους αφορούν και συνδέονται με την ποιότητα του παρεχόμενου έργου τους. Η συνηθέστερη ταξινόμηση της σχολικής ανάπτυξης που συναντάμε στη συναφή βιβλιογραφία, που εμπεριέχει σαφώς και μια θεωρητική εξελικτική αποτύπωση, είναι: 1. ως οργανωσιακή ανάπτυξη, 2. ως παιδαγωγική οργανωσιακή ανάπτυξη 3. ως παιδαγωγική ανάπτυξη και 4. ως ανάπτυξη στο πλαίσιο μιας σύνθετης, συστημικής, συνάρτησης και των τριών επιπέδων, ως ανάπτυξη «συστημικής ή οργανωσιακής νοημοσύνης» με τη μορφή του «μανθάνοντος ή ευφυούς σχολείου».

Τα δάνεια στοιχεία από τις οργανωσιακές θεωρίες για τη διαμόρφωση μιας θεωρίας σχολικής ανάπτυξης προσκρούουν σε διάφορα επιστημολογικά αλλά και πρακτικά εμπόδια, όπως τη διαφορετική αντίληψη των οργανισμών ή των οργανώσεων ως περισσότερο ή λιγότερο δυναμικών κοινωνικών δομών. Οι σύγχρονες αντιλήψεις για τους οργανισμούς ως μανθάνοντες, ως συστήματα δηλαδή όπου: α) το άτομο συνεχώς αναπτύσσει την ικανότητα του να επιτυγχάνει τα επιθυμητά αποτελέσματα, β) εννοούνται καινοτόμα και παραγωγικά μοντέλα σκέψης, γ) ενθαρρύνεται η συλλογική φιλοδοξία και δ) τα μέλη του προσωπικού μαθαίνουν διαρκώς πως να μαθαίνουν (Senge, 1990), αλλά κυρίως η άποψη του Λούμαν για τα αυτοαναφορικά και αυτοποιητικά κοινωνικά συστήματα, ανοίγουν νέους δρόμους για μια πολύπλοκη, συστημική θεωρία της σχολικής ανάπτυξης. Μια σύγχρονη θεωρία της σχολικής ανάπτυξης οφείλει να λαμβάνει υπόψη, αναμφισβήτητα, όχι μόνο όλα τα υλικά και άυλα στοιχεία αλλά και τις δομικές και αναδυόμενες πτυχές του σχολείου για το σχεδιασμό, την παρατήρηση και την περιγραφή του όπως οργανώνονται σε έξι τουλάχιστον διακριτούς, μεν, αλλά αλληλοσυναρτώμενους τομείς λειτουργίας και ανάπτυξης (διδασκαλία, προσωπικό, μάνατζμεντ, συνεργασίες, σχολικό κλίμα, αξιολόγηση και διασφάλιση ποιότητας). Στην παρούσα εισήγηση επιχειρείται η σκιαγράφηση μιας γενικής θεωρίας της σχολικής ανάπτυξης από τη συστημική οπτική και ιδιαίτερα από την οπτική της θεωρίας των κοινωνικών συστημάτων του Λούμαν, με την προσδοκία τη διευκόλυνση ανάπτυξης μοντέλων που να ανταποκρίνονται στην πολυπλοκότητα του σχολείου ως σύγχρονου οργανισμού και ως εκ τούτου στον υψηλό βαθμό

ενδεχομενικότητας της εκπαιδευτικής πραγματικότητας. Διακρίνοντας έννοιες από τις ίδιες τις δομές προσβλέπουμε επιπλέον στην απομείωση της σύγχυσης εντός του παιδαγωγικού διαλόγου, εξαιτίας μιας συχνά υποφώσκουσας άτακτης διασταύρωσης διαφορετικών, εννοιολογικών, γνωστικών και συστημικών αναφορών αλλά και επιπέδων.

**Καθηγητής Αναστάσιος Κοντάκος, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Παν/μίου Αιγαίου
Εξακουστή-Πετρούλα Αγγελάκου, Υποψήφια Διδάκτορας Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.
Παν/μίου Αιγαίου, Υπότροφος ΥΠΑΤΙΑ**

«Από τις Θεωρίες Σχολείου στη Σχολική Ανάπτυξη»

Σε μια διαρκώς μεταβαλλόμενη κοινωνία, μεταβολές εκδηλώνονται σε όλα τα λειτουργικά συστήματα: οικονομία, ιδεολογία, εκπαίδευση, κουλτούρα. Στο κατώφλι του 20ου αιώνα, στον χώρο της εκπαίδευσης, οι μεταβολές σε αυτά τα επίπεδα (τεχνολογικό, οικονομικό, πολιτιστικό και κοινωνικό) δημιούργησαν νέα δεδομένα επηρεάζοντας όχι μόνο την παιδαγωγική σκέψη αλλά και την εκπαιδευτική πολιτική. Οι παλιότερες αντιλήψεις/θεωρίες εστίαζαν στις μη συλλογικές αποφάσεις που λαμβάνονταν για μια εκπαιδευτική αλλαγή, ευνοώντας μια μηχανιστική αντίληψη των σχολείων και μια αναχρονιστική θεωρία της κοινωνίας και του σχολείου, με αποτέλεσμα ο ρόλος της σχολικής μονάδας να είναι περισσότερο εκτελεστικός-παθητικός παρά ενεργητικός. Αντιθέτως, οι νεότερες αντιλήψεις/θεωρίες δίνουν έμφαση στη σημασία της αλλαγής στον εκπαιδευτικό χώρο επιδιώκοντας τον σχεδιασμό ενός «μοντέλου σχολικής ανάπτυξης» με σκοπό την αναδιάρθρωση του σχολείου, ευνοώντας την ανάδυση μιας πρωτόγνωρης εκπαιδευτικής πολυπλοκότητας, η οποία «υποστηρίζεται» με πολιτικές, νομοθετικές, διοικητικές και οργανωτικές ρυθμίσεις, ώστε να οδηγήσουν το σχολείο σε ένα «σχολείο για όλους» ή «νέο σχολείο». Με την παρούσα εργασία επιδιώκεται μια πρώτη συστηματοποίηση του επιστημονικού διαλόγου σχετικά με την εξέλιξη των θεωριών του σχολείου και τη μετάβαση σε μια αναθεωρημένη θεωρία σχολείου γνωστή και ως «Σχολική Ανάπτυξη», με στόχο την «προώθηση» μιας διαφορετικής οπτικής της λειτουργίας των εκπαιδευτικών μονάδων ως μανθάνοντων οργανισμών.

Νέλλη Κωστούλα-Μακράκη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Παν/μίου Κρήτης

«Ο Καταστατικός Χάρτης της Γης (Earth Charter) ως ένα Παράδειγμα Συστημικής Προσέγγισης στην Εκπαίδευση για την Αειφορία»

Μια από τις βασικές και αναγκαίες δεξιότητες για την οικοδόμηση ενός περισσότερο βιώσιμου κόσμου είναι η ανάπτυξη της συστημικής σκέψης, η οποία τονίζει το όλον παρά το σύνολο των μερών, και μετατοπίζει την εστίαση από τα πράγματα στις διαδικασίες, τοποθετώντας τα σε ένα πλαίσιο. Η συστημική σκέψη είναι αναγκαία για την επίλυση των πολύπλοκων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι κοινωνίες σήμερα όπως η φτώχεια, τα ανθρώπινα δικαιώματα, η περιβαλλοντική υποβάθμιση, οι διαπολιτισμικές συγκρούσεις, κ.ά. Σε αυτό το πλαίσιο, ο Καταστατικός Χάρτης της Γης είναι ένα χρήσιμο εκπαιδευτικό εργαλείο για την ανάπτυξη μιας ολιστικής προσέγγισης στην εκπαίδευση για την αειφορία. Εξετάζει ολιστικά τους τέσσερις πυλώνες της βιώσιμης ανάπτυξης: το περιβάλλον, την οικονομία, την κοινωνία και τον πολιτισμό. Δίνει έμφαση σε ζητήματα κοινωνικής δικαιοσύνης, μη βίας και ειρήνης που συχνά παραγνωρίζονται στην εκπαίδευση για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Ειδικότερα, στην παρούσα εισήγηση θα παρουσιαστεί η μεθοδολογία που έχουμε αναπτύξει για την ενσωμάτωση του Καταστατικού Χάρτη της Γης σε διάφορα μαθήματα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Κρήτης καθώς και οι προσπάθειες διάδοσης στην τοπική κοινότητα κυρίως μέσω της πρακτικής άσκησης των φοιτητών.

Καθηγητής Μιχάλης Μεϊμάρης, Τμήμα Επικοινωνίας & Μ.Μ.Ε., Ε.Κ.Π.Α.

«Παραμένοντας άνθρωποι εν μέσω bits και bytes»

Ο κοινός τόπος όπου συγκλίνουν τα ΜΟΟСs, οι κινητές συσκευές και το Cloud είναι τα ΔΕΔΟΜΕΝΑ. Πράγματι, στην καρδιά της έννοιας των Μαζικών Ελεύθερων Διαδικτυακών Μαθημάτων βρίσκεται το Σύννεφο. Η ίδια η ύπαρξη οποιουδήποτε εργαλείου που είναι ταυτόχρονα διαδικτυακό και μαζικό έχει ανάγκη τους διασυνδεδεμένους πόρους που μας παρέχει σήμερα το cloud computing. Χρησιμοποιώντας καινοτόμους συνδυασμούς cloud, κινητών και συνεργατικών τεχνολογιών, τα ΜΟΟСs είναι σε θέση να παρέχουν ολόκληρα προγράμματα σπουδών με ελάχιστο ή καθόλου κόστος για τους «καταναλωτές» τους.

Όλα αυτά τα δεδομένα, οι ατελείωτες γραμμές των 0 και 1, όλο και συχνότερα διαμορφώνουν ένα πολυμεσικό προϊόν στη διαμεσολαβημένη εποχή μας. Ένα προϊόν που συντίθεται από εικόνες, video, μουσική, ήχους, κείμενο, γραφικά, κλπ. Και όλα αυτά τα δεδομένα που βρίσκονται τώρα αποθηκευμένα στο cloud, προσβάσιμα συνήθως μέσω κινητών συσκευών, ανεβασμένα σε ΜΟΟСs, αποτελούν ένα σύνολο πληροφοριών που καλούμαστε να χρησιμοποιήσουμε ως την «πρώτη ύλη» που θα πυροδοτήσει την απαιτούμενη εμπλοκή εκπαιδευτικών και εκπαιδευόμενων στον 21ο αιώνα.

Στην εκπαίδευση, ο όρος εμπλοκή του εκπαιδευόμενου (student engagement) έχει γίνει πολύ δημοφιλής τις τελευταίες δεκαετίες, πιθανότατα ως αποτέλεσμα της όλο αυξανόμενης συνειδητοποίησης του ρόλου που παίζουν συγκεκριμένοι νοητικοί, συναισθηματικοί, συμπεριφορικοί, σωματικοί και κοινωνικοί παράγοντες παίζουν στη μαθησιακή διαδικασία.

Στο Εργαστήριο Νέων Τεχνολογιών στην Επικοινωνία, την Εκπαίδευση και τα ΜΜΕ που διευθύνω στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, υιοθετώντας αυτόν τον τρόπο σκέψης, ασχολούμαστε ερευνητικά με τη θεωρητική αλλά και την εφαρμοσμένη πλευρά ζητημάτων όπως τα Ψηφιακά Παιγνία και τη Μάθηση που βασίζεται στο Ψηφιακό Παιχνίδι, τα Προσαρμοζόμενα και Εξατομικευμένα Συστήματα και Δίκτυα, την Ψηφιακή Αφήγηση.

Η Ψηφιακή Αφήγηση, η οποία μέσω της χρήσης δωρεάν ή πολύ οικονομικού λογισμικού, τη χρήση του διαδικτύου, ψηφιακών φωτογραφιών και βίντεο -τα οποία μπορεί κανείς πολύ εύκολα να βρει σε ένα smartphone- μας επιτρέπει να κατασκευάσουμε τη δική μας πολυμεσική ιστορία, μεταμορφώνοντάς μας έτσι σε δημιουργικούς αφηγητές, και επιπλέον, με ψηφιακές δεξιότητες. Η Ψηφιακή Αφήγηση είναι διαθέσιμη σε όλους: από μαθητές έως φοιτητές, από διανοούμενους έως αμόρφωτους πολίτες, νέους και όχι τόσο νέους, άνδρες και γυναίκες, πέρα από πολιτισμικά ή άλλα εμπόδια, διακρίσεις ή περιορισμούς.

Σε ένα μαθησιακό περιβάλλον, η προσέλκυση και διατήρηση του ενδιαφέροντος των εκπαιδευόμενων είναι το πρώτο βήμα για την κατάκτηση της γνώσης. Η συμβολή της Ψηφιακής Αφήγησης σε αυτό τον στόχο μπορεί να πάρει δύο μορφές: μπορεί να προέλθει είτε από τον εκπαιδευτικό/διευκολυντή είτε από τους ίδιους τους εκπαιδευόμενους. Οι ιστορίες που δημιουργούν οι εκπαιδευτικοί φιλοδοξούν να κεντρίσουν την περιέργεια των εκπαιδευόμενων στην ανακάλυψη νέων αντικειμένων, εννοιών και ιδεών, ενώ παράλληλα προετοιμάζουν το έδαφος για έναν ελεύθερο και δημιουργικό διάλογο επί των ζητημάτων που εξετάζονται.

Όταν ανατίθεται στους εκπαιδευόμενους να δημιουργήσουν τις δικές τους ψηφιακές ιστορίες, η ενεργής συμμετοχή τους ενδυναμώνει τις ερευνητικές τους δεξιότητες και την κριτική τους ικανότητα, τους βοηθά να βελτιώσουν τον τρόπο που οργανώνουν, εκφράζουν και επικοινωνούν τις ιδέες τους, και τους μαθαίνει επίσης να εκτιμούν τη δουλειά των άλλων και τη δική τους χωρίς να γίνονται επικριτικοί.

Η διαδικασία της δημιουργίας ψηφιακών ιστοριών, εφοδιάζει τους εκπαιδευόμενους με τις δεξιότητες του 21ου αιώνα ή αλφαριθμητισμούς της ψηφιακής εποχής, όπως αποκαλούνται –οι οποίοι είναι ο ψηφιακός, παγκόσμιος, τεχνολογικός, οπτικός και πληροφοριακός αλφαριθμητισμός. Η απόκτηση αυτών των δεξιοτήτων θεωρείται πολύ σημαντική για τους πολίτες της σύγχρονης εποχής από τους οποίους υπάρχει η απαίτηση να αγγίξουν τα υψηλά στάνταρντ που θέτουν οι διασυνδεδεμένες κοινωνίες και αγορές του σήμερα.

**Βασίλειος Παπαβασιλείου, Λέκτορας Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Παν/μίου Αιγαίου
«Αειφόρος ανάπτυξη εκπαιδευτικών»**

Η αειφορία αποτελεί ένα ευρύτερο σύστημα στο πλαίσιο του οποίου περιλαμβάνονται το περιβάλλον, η οικονομία, η κοινωνία και ο πολιτισμός, ως υποσυστήματα, τα οποία είναι αλληλένδετα και αλληλοτροφοδοτούμενα. Ως εκ τούτου, συνιστά και ένα νέο τρόπο μακροπρόθεσμης σκέψης κατάλληλο για τη συστημική προσέγγιση των σύνθετων προβλημάτων που καλείται να αντιμετωπίσει η ανθρωπότητα στις μέρες μας. Για την επίτευξη των στόχων της καθοριστικός θεωρείται ο ρόλος ο οποίος καλείται να διαδραματίσει η Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη.

Στο πλαίσιο της περιλαμβάνονται τα τρία βασικά επίπεδα λειτουργίας του σχολείου: το κοινωνικό/οργανωσιακό, το παιδαγωγικό και το τεχνικό/οικονομικό. Το εκπαιδευτικό οικοσύστημα λειτουργεί αυτόνομα, ωστόσο η εύρυθμη λειτουργία του είναι συνάρτηση τόσο των ευρύτερων συστημάτων στα οποία ανήκει όσο και των υποσυστημάτων που το απαρτίζουν.

Η διοίκησή του είναι δημοκρατική, για την άσκησή της συνεργάζονται αρμονικά ο διευθυντής, οι υποδιευθυντές, ο σύλλογος διδασκόντων, ο σύλλογος γονέων και κηδεμόνων, οι μαθητές και οι εκπρόσωποι της τοπικής κοινωνίας, καθώς επιδιώκεται, μέσω της συνεργασίας και με άλλα σχολεία, να διασφαλιστούν οι απαραίτητες προϋποθέσεις για ισότητα και δικαιοσύνη τόσο εντός όσο και εκτός του εκπαιδευτικού οικοσυστήματος, ώστε να καταστεί βιώσιμη κοινότητα μάθησης.

Οι παιδαγωγικές μέθοδοι που προτάσσονται είναι καινοτόμες, καθώς η συστημική σκέψη συνιστά θεμελιώδες συστατικό στοιχείο τους, οι ΤΠΕ αξιοποιούνται δημιουργικά, οι υποδομές του είναι φιλικές προς το περιβάλλον και η διαχείριση των φυσικών πόρων συνετή.

Τα εκπαιδευτικά οικοσυστήματα σε αλληλεπίδραση με το περιβάλλον και σε συμπόρευση με τους φορείς της τοπικής κοινωνίας που συνιστούν πολύτιμους συνεργάτες, αξιοποιούν την πολιτιστική ποικιλότητα και την τοπικότητα, για μια βιώσιμη ανάπτυξη, θεμελιωμένη σε αξίες, χωρίς διακρίσεις και αποκλεισμούς, η οποία λειτουργεί αποτελεσματικά με αυτοοργάνωση και αυτο-ανανέωση, με στόχο την καλλιέργεια οικολογικών συνειδήσεων στο πλαίσιο της διαμόρφωσης ενεργών πολιτών για ένα αειφόρο μέλλον.

Νικόλαος Ράπτης, Δρ. Διδάσκων, Εξωτερικός συνεργάτης Π.Μ.Σ. Παν/μίου Αιγαίου

**Σταυρούλα Ποζαπαλίδου, Υποψήφια Διδάκτορας Παν/μίου Αιγαίου
Δρ. Κωνσταντίνος Καραμπέλας, Εκπαιδευτικός Α/θμιας Εκπαίδευσης
Περσεφόνη Ξύκιαλη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Παν/μίου Αιγαίου**

«Οι πολλαπλοί ρόλοι επικοινωνίας του/της διευθυντή/τριας σχολικής μονάδας»

Για να μπορέσει ο/η διευθυντής/τρια της σχολικής μονάδας να ασκήσει αποτελεσματικά τους ηγετικούς –διευθυντικούς του/της ρόλου απαιτείται, εκτός των άλλων, η καθημερινή λειτουργία της επικοινωνίας. Η αποτελεσματικά και αποδοτική επικοινωνία των σχολικών ηγετών είναι το κλειδί της επιτυχίας στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ο τρόπος που επικοινωνούν οι ίδιοι/ιες στο εκπαιδευτικό περιβάλλον καθορίζει και το βαθμό στον οποίο τα εμπλεκόμενα μέλη καταλαβαίνουν και ενεργούν πάνω στο όραμα της σχολικής μονάδας. Ο/η διευθυντής/τρια της σχολικής μονάδας λειτουργεί με πολλαπλούς ρόλους επικοινωνίας, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό περιβάλλον της σχολικής μονάδας. Οι επικοινωνιακοί ρόλοι του/της διευθυντή/τριας και ο τρόπος άσκησής τους είναι το ζητούμενο της παρούσας εργασίας.

Καθηγητής Δημήτριος Σάμψων, Τμήμα Διδακτικής της Τεχνολογίας και Ψηφιακών Συστημάτων, Παν/μίου Πειραιώς
«Systemic Educational Development: Technological and Pedagogical Interweaving»

Globally, large-scale national initiatives are being implemented towards promoting the level and quality of Information and Communication Technologies (ICT) use in school education. Typically, these initiatives invest heavily in technical infrastructure, purchasing and installing digital technologies at large-scale. However, despite these efforts, the current level of ICT uptake at school level remains low. Even more, there are only sporadic evidences for consistent educational added-value with systemic transformative impact at school education due to the use of ICT. And yet, digital technologies are highly regarded as the enabler for incremental or disruptive transformations to learning, teaching and assessing in the 21st Century.

A wide range of factors have been identified as barriers, including lack of teachers' ICT Competences. Indeed, relatively limited investments have been planned and implemented in systematically developing, assessing and recognizing appropriate educationally meaningful digital competences for both school teachers and school leaders. Not all in-service teachers are able and/or willing to design and implement technology-supported school innovations using a wide range of digital technologies for teaching and assessing their students within the national curricula at the same level and not all school leaders are able and/or willing to lead technology-enabled educational transformations at the same depth. Thus, profiling school teachers' and school leaders' digital competences are essential elements for systemic educational development. More than that, assuming that all schools share more or less the same level of educationally relevant digital competences ("e-Maturity") at organizational level to adopt technology-supported and/or technology-enabled educational innovations, just because they have installed the same technological infrastructure, is an unsound assumption. Thus, profiling school digital competences is another essential element for systemic educational development.

In my presentation, I will argue that, as long as these issues are tackled separately without taking into consideration the ecosystemic nature of

schools as organizations, they will be having a limited effect to systemic educational transformations, and I will propose that a holistic approach on School Digital Competence based on combining both individual Teachers' and School Leaders' ICT Competences, as well as, School's e-Maturity is needed for data-driven evidence-based systemic educational development and changes.

Παναγιώτης Ι. Σταμάτης, Επίκουρος Καθηγητής Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Παν/μίου Αιγαίου

«Τυποποίηση της επικοινωνίας στο εκπαιδευτικό περιβάλλον»

Οι σχολικές μονάδες, λειτουργώντας ως αυτόνομοι και νοήμονες οργανισμοί, οφείλουν να ενημερώνονται διαρκώς για τις εξελίξεις που συντελούνται καθημερινά στην εκπαίδευση και την κοινωνία, καθώς και για τις συνέπειες των εξελίξεων αυτών, σε νομοθετικό, διοικητικό, διδακτικό, συνεργατικό και κάθε άλλο πλαίσιο, προσεγγίζοντας συστημικά κάθε νέα μορφή πληροφορίας. Η τυποποίηση της επικοινωνίας με τους ενδιαφερόμενους φορείς και τα μέλη κάθε εκπαιδευτικής κοινότητας, συνιστά το κλειδί της αποτελεσματικής συνεννόησης μεταξύ τους, όταν βασίζεται σε σαφή επικοινωνιακό σχεδιασμό. Ο σχεδιασμός αυτός μπορεί να περιλαμβάνει πλήθος δραστηριοτήτων. Η αποτελεσματική επικοινωνία, σε πολλές περιπτώσεις, αποτελεί προϊόν συχνής επανάληψης του ίδιου μηνύματος με διαφορετικούς τρόπους. Για το λόγο αυτό, είναι απαραίτητο να χρησιμοποιείται ποικιλία επικοινωνιακών εργαλείων, στον κατάλληλα επιλεγμένο χρόνο εκπομπής ενός μηνύματος. Το μήνυμα πρέπει να είναι απολύτως σαφές και η επικοινωνία να έχει ξεκάθαρο στόχο. Η καλή γνώση της ομάδας στην οποία απευθύνεται το μήνυμα είναι εξαιρετικά απαραίτητη, όπως και τα εργαλεία που τίθενται στη διάθεση του αποστολέα του μηνύματος αυτού. Ο δημιουργός των μηνυμάτων -στην περίπτωση της εκπαίδευσης π.χ. τα διευθυντικά στελέχη, οι εκπαιδευτικοί, οι φορείς και τα λοιπά μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας- πρέπει να λαμβάνει υπόψη του τις δυνατότητες κατανόησης των ακροατών (αντιληπτικές, γλωσσικές κ.ά.), τις οποίες οφείλει να ενισχύει με τη χρήση σύγχρονων εφαρμογών, τυποποιώντας ουσιαστικά τις διαδικασίες δημιουργίας, μετάδοσης και πρόσληψης των μηνυμάτων. Η τυποποίηση μπορεί να επιτευχθεί με τη χρήση ταινιών μικρού μήκους, με βίντεο κλιπς, με τη χρήση των κοινωνικών δικτύων, με ιστοσελίδες, με διαδικτυακές ενημερώσεις κ.π.ά. εργαλεία, καθιστώντας

εξαιρετικά αποτελεσματική την επικοινωνία στο σύγχρονο εκπαιδευτικό περιβάλλον.

Η παρούσα εισήγηση εστιάζει στις δυνατότητες τυποποίησης της επικοινωνίας, προσεγγίζοντας σύγχρονες μορφές της στο εκπαιδευτικό σύστημα και τις επιπτώσεις τους στη διοίκηση και λειτουργία των σχολικών μονάδων και των εκπαιδευτικών οργανισμών ευρύτερα. Εστιάζει, επίσης, στη δημιουργία εκπαιδευτικών δομών και προτύπων διαχείρισης εσωτερικής και εξωτερικής επικοινωνίας (λήψη ή παραγωγή πληροφορίας, επεξεργασία, αξιολόγηση, διάχυση, ανατροφοδότηση, κοινωνική αξιοποίηση) καθώς και στα μέσα επικοινωνίας που χρησιμοποιούνται στην προσπάθεια αντιμετώπισης του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού στις εκπαιδευτικές μονάδες.

Γεώργιος Ξεσάκης, Επίκουρος Καθηγητής Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Παν/μίου Αιγαίου
Γεωργία Λαζακίδου, Δρ. Πανεπιστημίου Πειραιώς, Διδάσκουσα στο
Πανεπιστήμιο Αιγαίου/Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ./ ΠΜΣ Μ.Σ.Α.Ε.Μ.

«Εφαρμογές της μοντελοποίησης δυναμικών συστημάτων στην διακυβέρνηση των εκπαιδευτικών οργανισμών»

Οι σύγχρονοι εκπαιδευτικοί οργανισμοί θεωρούνται πολύπλοκα (complex), δυναμικά, κοινωνικά συστήματα, επειδή απαρτίζονται από πληθώρα σύνθετων στοιχείων (έμφυτων και άψυχων) τα οποία αλληλεπιδρούν διαρκώς μεταξύ τους, καθώς και με το περιβάλλον του οργανισμού, διαμορφώνοντας μια συνολική συμπεριφορά που δεν είναι δυνατό, πάντοτε, να προβλεφθεί από τη μελέτη απλών σχέσεων αιτίας-αποτελέσματος. Η συμπεριφορά των εκπαιδευτικών συστημάτων και η μελέτη των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων των διαφόρων αλλαγών σε αυτά απαιτεί τη μελέτη κυκλικών σχέσεων ενίσχυσης, εξισορρόπησης και καθυστέρησης. Τα πολύπλοκα συστήματα προσεγγίζονται συχνά αποτελεσματικότερα με τις μεθόδους της θεωρίας των δυναμικών συστημάτων. Η θεωρία των δυναμικών συστημάτων και τα αντίστοιχα λογισμικά περιβάλλοντα μοντελοποίησης και προσομοίωσης, παρουσιάζουν ήδη πολλές επιτυχημένες εφαρμογές, στη διακυβέρνηση οργανισμών σε τομείς εκτός της εκπαίδευσης. Στην εκπαίδευση τα παραδείγματα καταγράφονται πολύ λιγότερα, αν και διαρκώς αυξανόμενα. Στην εργασία αυτή εισάγονται αρχικά θεωρητικές και πρακτικές διαστάσεις της μοντελοποίησης σύνθετων συστημάτων και της εφαρμογής της προσομοίωσης σε ζητήματα όπως η πρόβλεψη, η συμμετοχική λήψη αποφάσεων, και η σύγκριση εναλλακτικών σεναρίων. Στη συνέχεια

παρουσιάζονται κριτικά χαρακτηριστικές μελέτες περίπτωσης, στις οποίες εφαρμόζεται η μεθοδολογία της προσομοίωσης δυναμικών συστημάτων σε ζητήματα διακυβέρνησης της εκπαίδευσης. Η εργασία ολοκληρώνεται με σύνοψη και συζήτηση των ερευνητικών δεδομένων και τη σκιαγράφηση μελλοντικών επεκτάσεων και ερευνητικών κατευθύνσεων.

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
"Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών
Μονάδων"**

**Master's Degree in
"Models of Educational Planning and Development"**

Αντικείμενο του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών διάρκειας τριών εξαμήνων είναι η προετοιμασία στελεχών ικανών να συμβάλουν τόσο στη διαχείριση, όσο και στο σχεδιασμό και στην ανάπτυξη σύγχρονων εκπαιδευτικών μονάδων. Το πρόγραμμα έχει ως στόχο τη θεωρητική εμβάθυνση και την ανάπτυξη τεχνογνωσίας στον τομέα του σχεδιασμού, της λειτουργίας και της ανάπτυξης εκπαιδευτικών μονάδων γενικότερα και ειδικότερα στους επιμέρους τομείς ανάπτυξης: της διδασκαλίας, του προσωπικού, της ηγεσίας και του μάνατζμεντ, των εσωτερικών και εξωτερικών συνεργασιών, του σχολικού και μαθησιακού κλίματος και της διασφάλισης και ανάπτυξης ποιότητας, με τη σύγχρονη και ευρεία παιδαγωγική αντίληψη.

Οι απόφοιτοι του ΠΜΣ διαθέτουν αυξημένη εξειδικευμένη γνώση στο πεδίο του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού με έμφαση στο Σχεδιασμό, στη Λειτουργία και στην Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών Μονάδων η οποία εμπεριέχει στοιχεία από τις συναφείς διεπιστημονικές εξελίξεις αιχμής και συνιστά τη βάση για πρωτότυπη σκέψη, ερευνητική και επαγγελματική δραστηριότητα στο εν λόγω πεδίο.